

Jouluruusu

Ensimmäiset merkinnät koristelluista joulupuista löytyvät 1500-luvun alun Strassbourgista. Saksalaisten mukana juhlapuu levisi vuosisatojen saatossa ympäri koko kristikunnan ja muodostui uskonpuhdistuksen jälkeen erityisesti protestanttiseksi perinteeksi. Yhden tarinan mukaan Martti Luther keksi joulukuusen ja vaikka kertomus ei pidäkään paikkaansa, sillä perusteltiin joulukuusen yleistymistä osana kristillistä jouluperinnettä. Kuusen vastustajat pitivät koristeltuja puita jäänteinä pakanallisista uskomuksista, eivätkä väitteessään olleetkaan ihan hakoteillä. Joulukuusen alkujuuri juontuu hedelmällisyyskulttiin liittyvästä vihreän oksan perinteestä.

Suomeen joulukuusi saapui 1800-luvun alkupuolella, jolloin ensimmäiset kuuset hankittiin Etelä-Suomen varakkaisiin säätyläiskoteihin. Vuosikymmenien saatossa tapa levisi koko maahan ja kaikkiin yhteiskuntaluokkiin, erityisesti ylemmän luokan esimerkin ja koulujen kuusijuhlien ansiosta.

Erilaiset kukkakoristeet kuuluvat vanhimpien joulukuusenkoristeiden joukkoon ja mainintoja koristekukista löytyy jo 1600-luvun alussa kirjoitetuista matkakertomuksista. Keskiaikaisista kristillisistä legendoissa löytyy kuvauksia jouluyönä kukkaan puhkeavista tai hedelmää kantavista puista. Kirjavat paperikukat symboloivat Jeesuksen syntymää; saksalaisessa katolisessa jouluvirressä vuodelta 1588 lauletaan lisain juuren ruususta. Anna-Maija Raittilan suomentama virsi 23 löytyy edelleen suomalaisesta virsikirjasta.

23 On ruusu lisain juuren

1.
On ruusu lisain juuren
nyt kukkaan puhjennut.
On pyhä kirja suuren
sen ihmeen kertonut.
Tuo kukka suloinen
valaisee talviyötä
keskellä pakkasen.	3.
Nyt ruusu kaunein loistaa,
taivaasta tuoksun tuo.
Yön varjot päivä poistaa,
kansoihin toivon luo.
Jumala, ihminen!
Hän otti lapsen muodon,
jäi luokse syntisten.
2.
Näin ruusun pyhydestä
soi sana Jesajan:
"Hän syntyy neitsyestä,
Messias Jumalan."
On Herra armoasaan
sen ihmeen itse luonut
ja tullut päälle maan.	4.
Herramme, Kristuksemme,
oi poika Marian!
Sinua rukoilemme
laaksoissa kuoleman.
Suo, että taivaassa
me kerran kumarramme
Isäsi kasvoja.

Säk. 1–2 saksalaisen munkki Conraduksen rukouskirjassa 1587–88, säk. 3–4 Fridrich Layriz 1844. Suom. Nestor Järvinen 1871. Uud. Anna-Maija Raittila 1979. Virsikirjaan 1986.

Silkkipaperiset ruusut ja neilikat olivat suosittuja kuusenkoristeita myös raahelaisissa joulupuissa. Kukat askarreltiin itse ja kukkien valmistukseen tarvittavat värikkäät paperit hankittiin mamselli Heickellin perustamasta Raahen ensimmäisestä kirjajaupasta, Frimanin kirjakaupasta tai myöhemmin vaikka Robert Rossanderin paperikaupasta. Kuusenkoristeiden valmistaminen oli osa jouluvalmisteluja, jotka alkoivat Annanpäivän aamusta.

Tarvitset

6 - 7 arkkiä silkkipaperia á 10 x 10,5 cm (A4 arkista saa 6 kpl tällaisia arkkeja).

Kukkaan voi käyttää joko yhtä tai useampaa väriä. Yksivärisestä kukasta tulee runsaimman näköinen, samoin jos käyttää saman värin vaaleaa sävyä kukan sisimmissä kerroksissa ja tummaa ulommissa kerroksissa. Useita värejä käytettäessä kannattaa lisätä pari ylimääräistä silkkipaperikerrosta ja käyttää yhtä väriä vähintään kaksi arkkiä päällekkäin. Keskustaan haluttu väri tulee asettaa päällimmäiseksi.

15 - 20 cm ohutta rautalankaa

1. Aseta arkit päällekkäin kiiltävä pinta ylöspäin. Kohdista kulmat niin, että kaikki arkit ovat samoin päin.

2. Aloita taittelu yläreunasta. Tee noin 0,5 cm levyinen taitos ja käännä paperikasa

ympäri. Tee samanlainen taitos toiselle puolelle ja jatka taittelua niin, että taitat ensin ja käännyt pinon toisin päin ennen uuden taitoksen tekemistä. Jatka taittelua, kunnes arkeista muodostuu haitari.

3. Aseta rautalanka silmukaksi haitarin puoleen väliin niin, että taitokset osoittavat ylöspäin. Jos teet moniväristä ruusua, aseta keskustaan haluamasi väri yläreunaksi. Kiristä silmukka kiertämällä rautalankaa muutaman kerran silmukan tyvestä toistensa ympäri.

4. Avaa haitari rusetiksi.

5. Ryhdy avaamaan haitarista ruusun "terälehtiä" vuorotellen molemmilta puolilta. Taivuta lehtiä ulkoreunasta keskustaa kohti.

